

ԻՐԱՎՈՒՆԿ

ԼՐԱԳԻՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԵՆ ՉՈՐԵՔԵՐԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ

Rev. Pere G. Kalemkarian Mechitaristengasse 33-4 Vienne

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ներկայ 1898 թվականի

Պուշկարիոյ համար տարեկան 12 ֆրանկ

» » վեցամսեայ 6 »

Առաստախնակի » տարեկան 14 »

» » վեցամսեայ 7 »

ԿԱՆԽԻԿ ՎՃԱՐՆԵԼԻ

Նամակ դրամ եռնայն դրկն հետեւեալ հասցեով

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՐԱՌՈՒՆԵՑ ԼՐԱԳՐՈՑ ՎԱՐՆԱ (ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ)

Редакция на ВѢСТНИКЪ

„Ирaвyнкъ“

ВАРНА (България).

Rédaction du journal

„Iravounk“

VARNA (Bulgarie)

Խմբագրութեան ուղղեալ գրութիւնք եւ չեն դրկուիր եւ յարմար դասուածները միայն կը հրատարակուին ամբողջովին կամ մասամբ:

Ծանուցման տողը 20 սանթիմ. երեքն աւելի անգամներու համար 20 0/0 գինը կը լինի, փոխարեւը կանխիկ:

ՌՈՒՍԻԱ. ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Եւրոպական համաձայնութիւնը հիմնուած ըլլալով տերութեանց պատերազմէ առ այժմ խոյս տալու փափագին վրայ, այսինքն իսկական համաձայնութիւն մը չըլլալով, բնականաբար շատ դանդաղ կը գործէ: Սակայն կը գործէ և իր գոյութիւնը անուրանալի է: Եւրոպա, միջազգային մեծ խնդիրներու մէջ, այսօր կը նշանակէ Ռուսիա և Անգլիա: Այս երկու ահիզ ուժերն են որոնք միւս բոլոր տէրութիւնները իրենց ետեւէն կը քաշեն: Երկու մեծ մրցակիցները որոնց երկրակալական հսկայ ծրագիրներուն քով միւս տէրութեանց ձգտումները մանրագիտական երեւոյթ մը ունին: Գերմանիա և Ֆրանսա արհամարհելի ուժեր չեն անշուշտ, սակայն ոչ միայն իրենց աշխարհակալական ձգտումները անգլիական և ռուսական ծրագիրներուն հետ չեն կարող բաղդատուիլ, այլև Ալպա-Լոուէնի խնդրոյն պատճառաւ, առնալ իրարու ուժեր չեզոքացնելու կոչուած են ընդհանուր պատերազմի մը պարագային մէջ: Ֆրանսա և Գերմանիա, իրարմէ շարունակ վախի մէջ, անկարող են զիրար անտեսելով, հեռի աշխարհներու մէջ ընդարձակ ձեռնարկներու բռնուիլ և իրենց ուժերը կամ նոյն իսկ անոնց մէկ մեծ մասը իրենց հայրենիքէն հեռացնել:

Միջազգային ընդհանուր, երկրագունդի մէկ քանի մասերը ընդգրկող դիւանագիտական պայքարը կը մղուի ուրեմն միայն Ռուսիոյ և Անգլիոյ մէջ, ինչպէս օր մը, երբ ալ դիւանագիտութեան միջոցները սպառուին և խօսքը դէնքին մնայ, դարձեալ այդ երկու յաւիտենական մրցակիցներու միջև է որ պիտի ծագի պատերազմներու ամենէն մեծն ու ահաբեկողն որ աշխարհագրական քարտէշները պիտի ենթարկէ ընդարձակ փոփոխութիւններու:

Եւրոպական համաձայնութիւն

ըսելով, մանաւանդ ոչ զուտ եւրոպական խնդիրներու մէջ, պէտք է հասկնալ ուրեմն անգլիական կան համաձայնութիւնը, պարզապէս ասոր արդիւնքն կրեալական խնդրոյ լուծումը: Ֆրանսային մէջ Ֆրանսացիներուն ոչ պատուաբեր նահանջը, Ռուսիոյ բոլորովին չեզոք և անտարբեր դիրքին հետեւեալ, կրնայ նոյնպէս անգլիական սակաւ համաձայնութեան վերագրուիլ՝ սա իմաստով որ Ռուսիա չուզեց անգլիական առիւծին կատաղութիւնը դրդուել և ասոր հետեւեալները կրկնու յանձն առնել: Չէ որ արդէն բոլոր համաձայնութիւնը իրարու հետ պատերազմի բռնուիլէ, որքան կարելի է զգուշանալու մէջ կը կայանայ: Չինական խնդրոյն հետզհետէ առած կերպարանքը, տէրութեանց ձեռք առած միջոցները, փոխանակուած ծանուցագրերը և տրուած որոշումները միեւնոյն դիտումը, նոյն նպատակը կը մատնեն—ամեն խնդիր դիւանագիտական ճամբով լուծելու ամեն ջանք ընել, պատերազմի տեղի չի տալու, յետեւ գելու համար որքան արհարալի այնքան անխուսափելի այն պայքարը որուն տակաւին պատրաստուելու պէտք ունին:

Եւրոպական քաղաքականութեան այս կացութիւնը շատ յոյս կը ներշնչէ թէ Արեւելքի խնդրոյն հայկական և մակեդոնական ճիւղերն ալ մօտ ժամանակ լուծուած պիտի ստանան, եթէ ոչ տեւական և ճշուած քրիստոնեայ տարրերուն համար բոլորովին գահացուցիչ, գոնէ անոնց համար կեանքը հանգուցելի ընող, առժամայն լուծուած մը:

Չինական, կրեալական, ֆաշտական խնդիրներուն մէջ իրարու հետ համաձայնող կամ մէկգլմէկու համակերպող Ռուսիան և Անգլիան անտարակոյս, չպիտի դժտին նաեւ հայկական և մակեդոնական խնդիրներու մէջ: Պիտի յանգնել կարգադրութեան մը, թէեւ այդ ըլլայ երկար բանակցութիւններէ և ձգձգումներէ ետքը:

Միայն մամուլը չէ որ մեզի յուսալ կուտայ թէ ընդհուպ պիտի

յուզուին այդ երկու խնդիրները որ պարզապէս բարենորոգումներու խնդիր են դիւանագիտութեան համար: Հայ-ռուսական որբանոցներու հաստատութիւնը Հայաստանի մէջ և Մեծն Պետրոսի յարաբերութիւնները հայ ազգին հետ անուն ռուսերէն գրքին հրատարակութիւնը նշանակալից իրողութիւններ են որոնք հաստատել կը թուին թէ Ռուսիա կուզէ հայ ժողովրդի ճակատագրովը դրազիլ բարեացական ուղղութեամբ մը մեղի համար: Ուրիշ խօսքով, բարենորոգումներու խնդիրը յուզելու արեւելքէ լոկ դիպուածի արդիւնք նկատել որ այս երկու իրողութիւնները ճիշդ հիմա տեղի կունենան, կրեալական խնդրոյն լուծումէն ետքը, երբ հայկականին յուզմանը կը սպասուի բնական կարգով մը և երբ զայդ արդէն յայտարարած են կարեւոր թերթեր: Նկատողութեան արժանի ուրիշ պարագայ մըն ալ վերոյիշեալ գրքին հեղինակին անձն է, հանրածանօթ Եզեանց ռուս կառավարութեան կարեւոր հայազգի պաշտօնեան, որ իր կառավարութեան տեսակէտով պատահ ժամանակին միայն կրնար իր երկը լոյս ընծայել, և որ անոր յառաջադրանքն է խօսի նաեւ այն յարաբերութեանց վրայ զոր հայազգը Մեծն Պետրոսի ժամանակէն զատ ունեցած է ռուս կառավարութեան հետ:

Եթէ այս ամեն երեւոյթները խաբուսիկ չեն, ինչ որ բնաւ ենթադրելի չէ, Բէթէրպոլըկ մօտ ատեն կանաչ սեղանին վրայ պիտի դնէ բարենորոգումներու խնդիրը, և այս համաձայնութեամբ Լոնտոնի: Ու երբ այդ երկու մայրաքաղաքներու միջեւ համաձայնութիւն կայ, անոր տուելու ոչ մի լուրջ արգելք կրնայ կլլիլ, մասնաւորապէս հայկական խնդրոյն մէջ:

Բ. Պ.

ՊՈՒԼԿԱՐԱՀԱՅԵՐԸ

ԵՒ

«ԲԻԻԶԱՆԴԻՈՆ»

Շարժումի մէջ Շարժումի տարագրողը՝ Բիւզանդիոնի ալ թղթաւ կից է, երկու տարիէ ի վեր Պուլկարիոյ բնիկ հայոց նկատմամբ շատ մը թիւր ու սխալ տեղեկութիւններ կուտայ: Եւ Բիւզանդիոնի խմբագրապետը իբրեւ անվիճելի ճշմարտութիւններ զանաք իր թերթին մէջ կը հրատարակէ յաջորդաբար:

Այդ պոլսական թերթի Նոյեմ. 19 թիւին մէջ խմբագրապետը իր թղթակցին տուած տեղեկութեանց վրայ հիմնուելով, կաթողիկոսը ու Մայր Աթոռ ծաղրելէ վերջ՝ Պուլկարիոյ բնիկ հայերն ալ «Բընիկ կապիտներ» անուանած է:

Պուլկարահայոց նկատմամբ Բիւզանդիոնի այս յարձակումը այնչափ անիմաստ և անտեղի խօսքերու շարքով մը մէջ տեղ նետուած է որ անոր պատասխանել իսկ չարժեր: Միայն այդ տողերը ընթերցողը հան որոշ պիտի տեսնէ թէ Պարոն Բէչեան ո՞ր աստիճան անձնատուր եղած է թիւրք կառավարութեան քմահաճոյից, այնպէս որ մարդը շահագիտութիւնով ոգեւորուած և ալ ինքզինքը կորսնցուցած կը հարուստէ ալ ու ձախ առանց լոծիքի, առանց պատշաճութիւնը նկատի առնելու և առանց ճշմարտութիւնը փնտաւելու: Նա միայն կը նայի որ իր գրածները թուրքին հաճոյք պատճառեն:

Ինչպէս արդէն շատերու ծանօթ է, Բիւզանդիոնի «Ե.» «Գաղղապալան» կամ «Ե. Գաղթական» ստորագրութիւն գործածող վառնախ թղթակիցը «Շարժում»ի հաւերաճառք «Շաւարշ»ն է:

Այս խեղճուկը, որ Պուլկարիոյ միմիայն վառնա քաղաքը գիտէ և երկու տարիէ ի վեր վառնաէ դուրս ոտք կոխած չէ, կը ջանայ իւր յօդուածներով միտել ամբողջ Պուլկարահայերը և անխնայ վարզանել ասոնց բարոյական, ընտանեկան վիճակը ու ձաղկել առանց բացառութեան ամենի նիստ

ու կացը, եղածը չեղած, և չեղածն ալ եղած ցոյց տալով: Իր գրածներէն մէկն նմոյշ. պրիթէ ամիս մը տաւ, նա գրած էր Բիւզանդիոնի իր մէկ թղթակցութեանը մէջ թէ՛ 1896 օգոստոսի զէպքէն ի վեր վառնա ապաստանող գաղթական հայերէն 2500 հոգի մեռած են քաղաքիս մէջ. Բիւզանդիոնի խմբագրապետը այս մեռածներու անգիր թիւը տեսնելու հիւրամերժ, անզգայ և ալ անկանխելով մկրտած էր թէ Պոլսի արհաւիրքի և թէ պոլսի արհաւիրքի յերն. մինչդեռ «Բիւզանդիոն» ինքն էր որ խաբուած էր իր թղթակցէն. որովհետեւ պաշտօնական արձանագրութիւններէ հաստատուած է թէ 96 օգոստոսէն մինչեւ օկտոբր ընդհանուր գաղթական վառնաի մէջ մեռած հայերուն թիւը ընդամենը 235փ կը հասնի:

Այսմ ընթացիկները կրնան պարզապէս մը կարգի մը 2500 և 235 ինչպէս արդարեալ ընդհանուր մահացածներէ պոլսի վերջին մէկ մահու ու, ինչպէս ըսինք, տեղացիներուն կը վերաբերի: Տեսէք «Բիւզանդիոն» թուրք կառավարութեան հաճելի երեւալու համար ո՛րչափ կը սիրէ առիթէն օգտուիլ, առանց ճշմարտութիւնը փնտռելու:

«Բիւզանդիոն» թող պարծենայ որեւէ իր տաղանդաւոր թղթակցով, որուն ամեն գրածները այս տեսակ թուաբանական ճշմարտութեանց (°.) վրայ հիմնուած են:

Նամակ Խրապուրթեան

Վառնա, 30 Նոյեմ. 98

Խնդրեմ Իրաւունքի մէջ գետեղել հետեւեալ նամակը, որը ուղարկուած է Բիւզանդիոնին:

«Բիւզանդիոն»-ի՝ 642 թուի մէջ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԶԻՆԱԹԱՓՈՒԹԵԱՆ ՀԱՅԱՐԱՆՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

(Գ.)

(3)

Անարարակոյ բնական է պատերազմի եւ անոր ծառայող, անհատական եւ հասարակական կարգի պահպանման համար անհրաժեշտ է մի անհատականութեան անհրաժեշտութեան եւ առաջնութեան թիւին համար: Եթէ զայն պիտի նկատէինք իբրեւ անփոփոխ օրէնք արդարութեան պնդման որ պիտի չհարցնէր, օրինաւոր կամ անիրաւ դատերն պարտ էին վերահասել միմիայն պատերազմով, ի հարկէ պիտի հետեւէր թէ տկարը միշտ պիտի լինէր զօրաւորացունին ձեռքը եւ ասոր քմահաճոյց խաղալիքն:

Այս պարագայի մէջ ինչ բանի համար էին օրէնքներն, ինչ բանի համար էին կառավարութիւններն, ո՛ւր պիտի մնային արդարութիւնն, իրաւունքն եւ ազատութիւնն: Յայտնաբերուած ինչ բանի համար էին կանոնադրութիւններն եւ միջազգային համաձայնութիւններն: Ինչպէս պիտի ծանցուէր քաղաքակրթութեան գերազանցութիւնն:

Ստուգելու, կան արդարեւ անարդար պատերազմներ: Պատերազմն կրնայ ար-

«Պոլսի արհաւիրքի» վերնագրով յօդուածում ինքն իրարմիկն անձանցիկ ջիւղ թղթակցել, ի միջի ալոյց, չը գիտեմ ինչ դիտոււորութեամբ, իմ անունս գործիք է դարձնում տեղիս միւս հայ ըր-ժիշկներին անպատուելու:

Այդ տգիտ վարմունքի արտաւարտը ստուերից իրարմիկն զիւրմ մնալու համար, խնդրում եմ հրա-տարակել այս նամակս ջիւղ ամե-նամօտ համարներին մէկուս:

Յայտարարում եմ, որ ո՛չ մի առիթ եւ ո՛չ մի փոստ չեմ ունեցել յարգանքս զանապու հայ արհաւիրքիցներին:

Յայտարարում եմ և այն, որ այդ տեսակ թղթակցիցների թէ՛ գովեստը և թէ՛ պարտականքը ինչ համար իրարմիկն արհաւիրքիցն են:

Իմ Այ. Արարիկեանց

Դ. Խմբ. — Սոյն նամակի առիթ քրեւոյ Բիւզանդիոնի յօդուածագիրը Նոյն «Գաղթական» է այսինքն Շարժումի խնդրուի Շարժալը: Ուստի Տ. Տօք. Ա. Աթաբէկեան սոյն նամակովը կողայ «Բիւզանդիոն» թղթակցին նկարագրէն երկրորդ նմոյշ մը ալ պարզել:

ԲՆԱԿԱՆ ՕՐԷՆՔ

(Բաց նամակ Պատ. Հ. Եսարկեանին)

Ինքնանախադր, ինքնագիտակցութիւնը կը զարգանայ երբ մարդ կիսանայ քե իր-ւնծին եւ անձանք որդիներ չեն. այլ ծնունդ, եւ անփոփոխ օրէնքներ եւ սիւններ կառավարողներ:

ԲԱՏԵՆ ՀԱՌԱՋԵՆ

Բնական օրէնքները նկարեմ կամ բնութեան զուտ չեն: Լ. ՊԻՆԵՆԵՐ

Պարագուի՛ կ'էլ քաղաքակրթութեան նպատակով մը կը լինի, եթէ այն պիտի ծառայէ ժողովրդոց բարօրութեան եւ մարդկութեան օգտին կամ հայրենիքի պաշտպանութեան համար:

Արդ՝ երկու գլխաւոր եւ անմիջական պատճառներ կան մեր նպատակած եւ իրողական պատերազմին համար:

1) Այլապէս Լոռեանի հարցը՝ որ մէջտեղ դրուած է քան տարիներէ ի վեր եւ որ, մի օր, պիտի լուծուի Ֆրանսայի եւ Գերմանիոյ մէջտեղը:

2) Արեւելեան հարցը՝ որ կը ծնուի երկու զարեւել ի վեր, գլխաւորաբար Ռուսիոյ եւ Թուրքիոյ մէջտեղը:

Այս երկու հարցերն որ զրգեցնին եւ որ պիտի ստեղծեն տակաւին շատ մը վէճեր եւ հաւանաբար պատերազմի տարբեր են իրենց բնութեամբ եւ ձգտումներով, մին՝ լինելով Արեւելեան հարցն կա՛մ Եւրոպական հարցն, եւ միւսն՝ լինելով Արեւելեան հարցն կա՛մ Ասիական հարցն: Այլ ասոնք խել մը քաղաքական եւ տնտեսական կէտերով կապուած են եւ, երկուքն ալ, վը-տանգաւոր եղած են ընդհանուր խաղաղութեան եւ ժողովրդոց միարանութեան համար:

Եթէ Այլապէս-Լոռեանի հարցն Եւրոպայի մէջ կը յարուցանէր հաւասարակշռու-թեան եւ համերաշխութեան ինչ ինչ հարցեր միայն, եթէ նա կրնար պա-րագծուիլ միայն Ֆրանսայի եւ Գերմա-

Բնական օրէնքներն անհնա-ճշգրիտ արտայայտութիւններն են իրականութեան:

ՄՈՒԿՈՅ

(Շար. նախորդ քիւն եւ վերջ)

Բայց ինչ է բնութիւնը Այսօր. բնա-լուծական, բնագիտական եւ բնապատ-մական գիտութիւններն իրենց բոլոր ճիշդագործներով եւ հետեւորդ գիտու-թիւններով, երբեք մէկգլխիկ չհակասելով այլ ընդհակառակը իրար լրացնելով մի-ասին կը հաստատեն թէ բնութիւնը իր սկզբնական կամ տարրական ձեւին տակ ուրիշ բան չէ բայց եթէ նիւթ եւ զօրութիւն: Տիեզերքը իր բոլոր անհունութիւնով եւ անսահմանու-թեամբ, իր այլազան եւ այլաձեւ մա-տերով՝ սկսած երկնքի անհղ գունտե-րէն մինչեւ փոշիի ամենագոյնի եւ աննշան մասնիկը՝ կազմուած է նիւ-թով: Նիւթի այլ եւ այլ բաղադրու-թիւններէ կազմուած են հանքային, բուսային եւ կենդանային թաղանթու-թիւնները ամբողջ: Տիեզերքի բոլոր առարկաները կազմող տարրին պիտաւոր յատկութիւնը զօրաւոր ըլլալն կամ զօ-րութիւնն ունենալն է: Չկայ նիւթի ամենոյնչնի մասնիկ մը, հիւլէ մը որ զօրութեամբ օժտուած չլլայ. առանց զօրութեան նիւթ եւ փոխադարձաբար առանց նիւթի զօրութիւնն ոչ գոյու-թիւն ունի, ոչ կարելի է ենթադրել, ոչ կարելի է երեւակայել: Նիւթ եւ զօրութիւն իրականութեան մէջ իրարմէ անբաժան, միեւնոյն բանն են: Արդ՝ նիւթի մէկ մաս ուրիշ մասի մը վրայ ազդելով կամ մասնաւոր պայմաններու տակ զանուելով շարունակ իր մէջ եւ իրմէն անբաժան եղող զօրութիւնը կ'արթնցնէ, կամ առերեւոյթ անգոր-ծունէութենէ գործունէութեան կը մղէ, եւ այն ատեն նիւթի այլեւայլ շար-ժումները, այլեւայլ երեւոյթները տեղի կ'ունենան, հազարաւոր մարմիններու բաղադրութիւններն ու տարբաբաղադր-թիւններն կը յառաջանան, մէկ խոս-քով բնալուծական եւ ֆիզիքական եւ-րեւոյթները կը կատարուին իրենց ըն-դարձակ առումով: Այսպէս նիւթի այլ եւ այլ մասերու յատուկ պայմաններու տակ զանուելու շնորհիւ է որ երկնքի գնդերը զիրար կը բռնեն եւ իրարու

նիւթ մէջտեղ՝ թրեւս աղէտն այնքան մեծ չը պիտի լինէր: Բայց Գերմանիա կունենայ իր զաշնակիցներն. Ֆրանսա ալ պիտի կրնայ իր զաշնակիցներն ու-նենալ, փոխադարձաբար կապուած ընդ-հանուր չանելով. այս կերպով Այլապ-էս-Լոռեանի հարցն առած կը լինի եւրո-պական հասարակակշռութեան հարցի մը ձեւն, որ պիտի ընծայէ՝ հաւանա-բար աւելի ետք՝ ընդհանուր պատե-րազմի մը պատճառաւ:

Սակայն, պատերազմի յայտարարու-թեան պատճառն պահ մը ենթադրելով՝ որ ուրիշ կուսակցութիւններու չէզո-քութիւնը կարելի լինի եւ հրդեհ պա-րագծուի Ֆրանսայի եւ Գերմանիոյ մէջ, պիտի կրնայինք նոյն այս պարագայի մէջ կարծել թէ հետեւանքներն աղէ-տալի չը լինէին բոլոր մարդկութեան համար: Եթէ ակնատեսն լինիք այս երկու հակառակը, երկու կողմանէ ալ, երկու կամ երեք միմիկն զօրքերով պատերազմելուն: Ահա ինչ ջարդ, — քստմեղի՛ կոտորած, որ միմիկն պի-տի դադրի երկու պատերազմողներու միոյն ոչնչացումով: Եւ թրեւս, ո՞վ զիտէ, յաղթողի բա՛ղդն աւելի նա-խանձելի չը պիտի լինի: Հակառակոր-դին յուսահատական կոխն, անտարա-կոյս, զայն պիտի կոտորէ ա՛յն աստի-ճան՝ որ անոր վերականգնումը պիտի լինի թրեւս զժողովրդոց հանելուկ մը:

չուրջ կը թաւալին քիմիական հիւլէ-ները իրարու հետ՝ կը պարակցին եւ բիրաւոր բաղադրեալ մարմիններ կը կազմեն. . . Նիւթին կամ քնութեան ներկայացուցած պոչ հաղաթաւոր երե-ւոյթներէն մէկը մեկնել՝ կը նշանակէ նիւթը գործունէութեան, շարժման կամ փոփոխութեան մէջ գնող պայման-ները բացատրել: Երբ երկաթի կտոր մը խոնաւ տեղ մը թողուած կը տեսնեմ որ օդը կազմող կազերէն միայն, թըթ-ուածիս հետ միանալով՝ երկաթի յատ-կութիւններէն զուրկ եւ անկէ աւելի ծանր մարմինի մը կը փոխուի որ ժանգ կամ քիմիական լեզուով երկաթի թըթ-ուելու կը կոչուի: Այդ երեւոյթը մեկ-նելու համար նիւթի կրած փոփոխու-թիւնը եւ այդ փոփոխութիւնը յառա-ջացող պայմանները կ'ուսումնասիրեմ եւ օրէնք մը կը հանեմ ու կըսեմ, ամէն անգամ որ երկաթը խոնաւութեան մէջ պահուելով կամ ուրիշ պայմաններով թթուածնի մօտ դրուի, կը միանայ ա-նոր հետ եւ երկաթի թթուակներ կոչ-ուող մարմինները կը կազմէ: Ու արդ՝ հետեւ նիւթ ու զօրութիւն միեւնոյն բանն են, իրարմէ յաւիտեան ան-բաժան կը մնան, կա՛մ ուրիշ խօսքով, նիւթը անմահ եւ յաւիտեանապէս անայ-լայ է, ո՛ր վիճակի եւ ո՛ր աստիճանի մէջ ալ եթէ ուզեմ, փորձով գիտեմ թէ թթուածնի եւ երկաթի հիւլէները մի-եւնոյն պայմաններուն տակ նոյն երե-ւոյթները կը յառաջանեն, նոյն բա-ղադրութիւնները կը կազմեն: Ուրեմն կը հետեւեմ ու կըսեմ թէ դառն օ-րէնքս տիեզերական եւ յաւիտեանա-պէս անայլայլ է: Արդ՝ գիտնալով որ բոլոր բնական օրէնքները այս կեր-պով զանուած են, կրնամ սահմանել զանոնք ըսելով որ անոնք ուրիշ բան չեն բայց եթէ նիւթին մէջ գործող զօրութիւններու, կամ նիւթին կրած փոփոխութեանց պայմաններուն արտա-յայտութիւնները:

Մեր այս ըսածներէն կը հետեւի թէ բնական օրէնքները զօրութիւններ, հեւթիւններ, կամ ինքնութիւն ունե-ցող բաներ չեն, առանց նիւթի կամ զօրութեան եւ անոնց այլեւայլ շար-ժումներուն փոփոխութեանց օրէնք ենթադրել անկարելի է: Օրէնքը նիւ-թէն առաջ կամ նիւթէն դուրս բան մը

Ո՛հ, ո՛րքան սոսկալի պիտի լինի մարտեան այն պատերազմի շրջաւոր-րութեան այս ազդեցուն մէջ: Զի ան-շուշտ այսօրուայ Ֆրանսան եւ Ֆրանս-ացին, այսինքն՝ վրէժխնդիր Ֆրանս-ացին չը պիտի լինի Նաբոլէօն Գ. ի ժամանակակից Ֆրանսացին, եւ մանա-ւանդ զերմանացին՝ հակառակորդէն տ-ւելի զարհուրելի կերպով զինուած՝ չը պիտի ընկրկի: Իր նոր յաղթութեանց ներշնչած ապստամբութեամբն Ուստի երկու կողմն ալ պիտի ծեծուին անը-ման կատաղութեամբ մը:

Եւ ինչ պիտի լինի այնքան եռանդ-եան եւ զոհողութեանց արդիւնքն, եր-կու տէրութեանց համար՝ բարոյական եւ նիւթական անկո՛ւմն, մէկ տար-ուայ ընթացքին մէջ կորուսանելով մի զարու վանից եւ յարատեւութեան պը-տուղներն:

Միանգամայն տարակոյս չը կայ, սա-կայն, թէ այս պարագայի մէջ շատ զժողովրդին պիտի լինի Ռուսիոյ՝ օրի-նակի համար՝ առիթէն չ'օգտուիլ իր հաշիւներն, վերջնականապէս, Արեւել-քի մէջ կարգադրելու համար, այս պա-րագայի մէջ ալ՝ եւ շատ բնականաբար, Աւստրիա եւ Անգլիա չը պիտի կրնան անտարբեր եւ անզոր զայտնութեան մէջ մնալ, որով եւ անտարակոյս պիտի ծագի ընդհանուր պատերազմն:

(Շարունակելի)

Ակաթի

չէ, նիւթն է որ օրէնքը կը ծնի իր միեւնոյն պայմաններուն տակ միօրինակ շարժումներով, եւ ոչ թէ օրէնքն է որ նիւթը ստեղծած է եւ անոր կիշխէ: Նիւթն է մեծ եւ կարեւոր: Այս քսաներորդ դարուն չէմին վրայ տալիսին գիտութեանց հիմը ճանաչող ուղայն ուրանալ ու ելնել բնականական կամ զտոնական խօսքեր ընել եւ այն ալ գիտութիւն մը, ճշմարիտ եւ ուղիղ գիտութիւն մը աւանդելու գիտական տակ, ուրիշ բան չի նշանակիր բայց իթէ գիտութեան հայտնել, գիտութեան որ նիւթի եւ անոր յատկութեանց վրայ հիմնուած ճշմարտութիւններու սուրբ եւ վսեմ ուսումն է զոր երբեք պէտք չէ կեղծել, խորհրդել կամ ծածկել:

Յարգելի Պատուելի, վերջացնելով նամակս կրտսմ թէ Ձեր բարոյական իմաստասիրութեան յետագայ դասերը եթէ պիտի հիմնէք բնական օրէնքներու վասին Ձեր շատ եղական համոզումին վրայ, կ'ապահովցնեմ որ անոնք այս առաջին երկու դասերուն չափ անհասկանալի եւ անօգուտ պիտի մնան: Ես կ'ողովմ հաւատալ թէ դուք օգտակար ըլլալու փափաքով միայն սկսած էք այդ դասախօսութեանց, բայց գիտական հիմն դուրի անհեթեթ բացատրութիւններ երբեք ճշմարիտ եւ օգտակար չեն կրնար ըլլալ: Փոխեցէք ձեր ուղղութիւնը եթէ կրնաք եւ ժողովրդին գիտական հիմերու վրայ հաստատուած ճշմարտութիւններ միայն հաղորդեցէք: Լոյս պէտք է ժողովուրդին լոյս, գիտութեանց ջանքն արձակած լոյսը որ ներկայ ընկերութիւններու զարգացման ուղին լուսաւորող միակ արեւը եւ չորս կողմի տգիտութեան խաւարային անդունդէն դանդաղ փրկող միակ փարօսն է:

Ազգերու ներկայ կեանքը հին դարերու տգիտութեան խաւարին մէջ խաբսափող կեանքը չէ, արհեստական կեղծ լոյսեր եւ կամ ճշմարիտ լոյսի նշոյններ չեն կրնար անոնց արագ վազքին առաջնորդ նաղիստանալ: Գիտական մաքուր ու պայծառ լոյսն է այդ պայտօնը կառարարող, ազգերու բարոյական, ընկերական, քաղաքական, տնտեսական ցաւերը ցոյց տուող եւ անոնց սպեղանիներ դանդաղ:

Գիտութիւն կուզենք, որովհետեւ անկէջ դուրս փրկութիւն չկայ: Կրթնաք առ մեզ:

Կ. Պիոն

ՀԱՅԵՐԸ Ի ԲԱՐԻՉ

Տիար Արշակ Զօպանեան իր նանդէսին մէջ հետեւեալ կերպով կը նկարագրէ Բարիքի Հայկական Երկրորդ, որուն մասին մեր Բարիքի Թղթակիցը հարեւանցի գրած էր:

«Գրական եւ երաժշտական երեւոյթը զոր Բարիքի Հայ Ուսանողաց Կոմիտէն կազմակերպած էր՝ խաչատուր Աբովեանի մահուան յիշատակին առթիւ, տեղի ունեցաւ նոյեմբեր 5ին, Իննիօն Բաքիի մէջ, մեծ յաջողութեամբ: Ուսանողները ոչ մէկ ջանք, ոչ մէկ խնամք խնայած չէին այս հայրենասիրական ու գրական երեւոյթին տալու համար այն բոլոր փայլը որ հարկաւոր էր:

Սրահին ճակատը դուրսէն եր. Աբովեանի կենդանագիրը՝ արուեստագործ չրջանակի մը մէջ:

Երիտասարդներու խումբ մը երգեց ազգային չորս երգեր, Մայր-Արաքսի, Ի թիւր ձայնից, Թըն-

դայ Բիւնակ եւ Երթոր լացողին: Պ. Յ. Զօպանեան արտասանեց, յուշեալ շեշտերով, Պէշիքթաշիւանի Քաչարիոյն թաղումը, եւ Պ. Պ. Քէրէսթէճեան՝ Իղծք առ Հաշաւաւանը:

Օր. Պապայեան, ծանօթ երգչուհին, երգեց Մասնէի Սիւնէն եւ վէրալի թրաւիւտաբայէն երկու կտոր, եւ Պ. Եղիազարեանը՝ Ռէյերի Սիկիւնէն կտոր մը եւ Չայն տուր ու վ Տուլակը: Երկուքն ալ ջերմապէս ծափահարութեան եւ հրաւիրութեան կրկնել իրենց երգը:

Օր. Զուարթ Պէշիքթեան իր ճշմարիտ արուեստագէտի հոգին ու պատրաստուած դերասանուհւոյ յատկութիւնները ցոյց տուաւ՝ հայերէն արտասանութեամբ մը:

Վահրամ Սվաճեան զարկաւ Ռիւպէշիթէյնի մէկ ֆանքէզին, Տփուր չաքի Լէժանուր եւ իր լը Պէշիքթէ հեղինակութիւնը: Հասարակութիւնը, հիտցամբ յափշտակուած, զինքը մէկ քանի անգամ ի տես կոչեց: Եւ ստիպուեցաւ զարնել ուրիշ կտոր մըն ալ, իր ամենասիրուն լը Միզէքը:

Արշակ Զօպանեան վերլուծեց խաչատուր Աբովեանի կեանքն ու գործը, եւ կարգաց վէրք Հայաստանիին ամենէն մօրմօքիչ էջերէն մէկ քանին որոնք խորին տպաւորութիւն յառաջ բերին ունկնդիրներուն վրայ:

Պ. Գ. Գալֆայեան, երիտասարդ երաժիշտ մը որ զեռ նոր սկսած է ուսումնասիրել իր արուեստը, բայց որ առջի քայլէն իսկատիպ տալանդի մը ապացոյցները կուտայ, երգեց իր հեղինակած կտորներէն երկուքը, Օրօրը եւ լը Սուհնէ:

Պ. Մ. Միհրդատեանց ի վեր հանեց, ատենաբանութեամբ մը, այն փայլուն արդիւնքները զոր Բարիքի Հայ ուսանողութիւնը տուաւ վերջերս եւ բացատրեց կարեւոր դերը զոր ուսանողութիւնը պէտք է կատարէ ազգին բարոյական զարգացման գործին մէջ:

Հ. Սուքիաս Պարոնեան որ կը նախագահէր երկրորդին, խրատական խօսքեր ուղղեց ուսանողութեան, եւ Պ. Յ. Իսքէնտէր հանդէսը փակեց սիրուն բանաստեղծութեամբ մը որ կը գնահատէր ու կը ներբողէր Բարիքի Հայ ուսանողներուն լուրջ, արդիւնաւոր եւ իրապէս ազգասէր գործունէութիւնը:

Հասարակութիւնը մեկնեցաւ խանդավառ տպաւորութեամբ մը այս գեղեցիկ հանգէսէն որ ոչ միայն ազգային տօնի մը շնորհիւ թիւնն ունեցաւ, այլ միանգամայն փայլը ճշմարիտ բարեկեան երեւոյթի մը՝ զուտ հայ ուժերով կազմուած:

Ուրախութեամբ կ'իմանանք թէ Բարիքի Հայ գաղթականութիւնը որոշած է հանգանակութիւն մը բանալ եւ զուարթ մը ձեւացնել որով Ուսանողական Միութիւնը կարենայ վերականգնել իր մատենարան-ժողովատեղին, որ՝ այս անգամ ամուր հիմերու վրայ հաստատուած՝ ազգային եւ մասնաւոր կան կեանքի կեդրոն մը պիտի ըլլայ Բարիքի մէջ:

Նաղարան-ժողովատեղին, որ՝ այս անգամ ամուր հիմերու վրայ հաստատուած՝ ազգային եւ մասնաւոր կան կեանքի կեդրոն մը պիտի ըլլայ Բարիքի մէջ:

ԻՐԱՒՈՒՆ

Զմիւռնիւէ կը գրեն. — «Տեղւոյս Ազգ. հիւանդանոցի մէջ լի մարանոցի մը պէտքը ժամանակէ մը ի վեր զգալի էր, եւ ահա այսօր կը լրացնէ Ղուկաս էֆ. Եսոյեան ի յիշատակ իր սպանուած եղբոր Եսայիի: Եւնքի համար գծուած ծրագրին համեմատ իբր 5-6 հազար ոսկւոյ ծախք մը կը հաշուի: »

Տիար Զուպեան Եֆ. Նուրեան՝ որ Բերալ թաղ. խորհրդոյ անգամ ընտրուած էր, իր պաշտօնը ընդունելէ երկու օր վերջ հրաժարիլ բարեհաճեց է:

Գարակէօզեան կտակի մասին Աւետիս էֆ. Սուրենեանի Եւրիի դատարանին ըրած դիմումը դժբախտաբար ապարդիւն ելք մը ունեցաւ: Որովհետեւ դատարանը այդ խնդիրը իր իրաւասութեան չըջանակէն դուրս նկատելով ի միջի այլոց դիտել տուաւ թէ «հայերու միջեւ ծագած կտակային դատերը Պատրիարքարանի մէջ կը տեսնուին՝ ըստ պետական ծանօթ կարգադրութեանց»: Սուրենեան էֆ. ուղղակի Եւրի-Իսլամի ալ դիմեց. եւ սա հաճեցաւ խնդիրը անձամբ ալ քննել: Բայց այս քննութեան արդիւնքն եղաւ դատարանի վճռոյն հաստատումը:

Աչքը լոյս Գրիգոր Գարակէօզեանի:

Կոյսերական հրամանին հակառակ պայմաններու մէջ գրուուած կարգ մը ազգային կալուածներու համար վճ. Կաթողիկոսը որոշեց է ուսական հասարակ դատարաններու առջեւ ի թիֆլիս եւ ի Բէթէրսպուրկ դատ բանալ ընդդէմ Կովկասի կրթական վերատեսչին՝ Մ. Եանուքիի:

Արգէն Յովնանեան օրիորդական վարժարանին մեծ պանդուկը դըրաւելուն եւ հանրային կրթութեան պաշտօնատան դպրոցներուն յատկացնելուն համար նոյն վերատեսչի դէմ դատ բացուած է թիֆլիսի մէջ: Պաքուի մարդասիրական ընկերութիւնն ալ դատ բացեց է իր 250000 ռալ. արժէքով կալուածին գրաւման դէմ: Նախարարական որոշումով, դատարանները պիտի նային այս եւ այսպիսի դատերու:

Տարտանելի եւ Կէլիպուրի Որ. բախնամ Յանձնաժողովոյ ծախքով վերջերս ընդունուած են Արարիկի Որդանոցին մէջ հինգ որդի:

Պատրիարքարանի կողմէ բոլոր որդանոցներու հոգարարձուութեանց ողջուած հարցումներուն ի պատասխան, վերջերս գաւառ-

ներէ հասած տեղեկագիրները կապացուցանեն թէ ընդհանրապէս որբերու սնունդի, հագուստի, ուսման եւ առողջական վիճակը գոհացուցիչ է:

Նոր ձեռնադրուած Դուրեան, Ճէվահիրճեան եւ Արսլանեան եւ պիսկոպոսները արգէն Կ. Պօլիս հասած ըրաւով, առաջինը իր պաշտօնատեղին, Արմաշ մեկնած է, իսկ վերջինները Պօլիս կը մնան: Կերեւայ թէ ասոնք ալ կոչուած են Մայրաքաղաքի անդադ կպիսկոպոսներու թիւը ալ աւելի ըստ ուսարայնելու եւ վստիորի հրապուրել ափանց վրայ միմիայն «ցըն» ծառցէ անձն իմ»ը սաղմոսելու:

Թիֆլիսի մէջ ծաղիկ հիւանդութիւնը այս միջոցիս շատ տարածուած ըլլալուն պատճառաւ եւ զած հիւանդանոցները չեն բաւեր: Ուստի քաղաքային բժշկապետ Տիար Ստեփանեան ֆաղաքապետութեան խնդրեր է որ առժամանակեայ նոր հիւանդանոցներ յատկացուին այդ հիւանդութեան վարակուածները պատսպարել ու դարմանելու համար:

Հանգուցեալ ուսասանայ Խիթարեանի կտակին եւ թողած հարստութեանը համեմատ 24000 ռուպլի յատկացուած է Ներսէսեան դպրոցի շակերտներէ որդիներն պահելու Ռուսաստանի բարձրագոյն դպրոցներու մէջ:

Ռուս բանակին կովկասը դըրաւելու հարկւրամեակը որ երկու տարի վերջ կը լրանայ, տօնելու համար Թիֆլիսի քաղաքապետութիւնը այժմէն ծրագրեր կը պատրաստէ:

Անանիոսի մէջ ուրախութեամբ կը կարգադրէ թէ հայ արուեստագէտ եւ գրագէտ Տիար Վահրամ Սուաճեան Բարիքի ազնուապետական բարձրագոյն ընկերութեանց վերաբերող իշխանութիւններու, մարքեզնիտ ու մարքիդու հիներու տկմբոց մէջ շնորհաւորութիւն գտած է իր ճշմարիտ արուեստագէտի բարձր տաղանդովը:

Ծանօթ թուաքան Տիար Յուրի Պոյաճեան Բարիք գացած է տպագրել տալու համար իր մէկ ֆուանսերէն հեղինակութիւնը, որ ճարտարագիտութեան պատրաստողները գիտական խրթնութիւններէ ազատող դիւրին մեքոտներ կը պարունակէ եղեր:

ԳԻՄ ԳԱԶԱՆՏԸ

Իմբերաթօր վիճելմին թիւրքիայա սէյահաթընտան էվիլէ վէ սէյահաթըն էսնասընտա, Սուլթանտան իթիպարէն էն ատի պիր թիւրքէ կէլիսէէյէ դատար, թիւրքէր պէօյիւք պէօյիւք իւմիտէր պէսլէմէքտէ իտիլէր: Եանի Էվրօրտըն զուվվէի ասքէրիէէէ էն մուշթաղամ տէվլէթին հիւքիւմ տարը, Էմբերաթօր վիճելմ,

Թիւրքերին հաքմիյէթինի դա-
վիւնէտիւնէք, վէ կիրիտ մէսէլէ-
սինի Սուլթանն արդուսը իւզրէ
հալլ իտէնէք, պէլքիտէ թէսալի-
այը Եունանլըլարտան կէրի ալ-
տըրաճագ վէ նիհայէթ Սաքէթո-
նիա վէ Երմէնի մէսէլէլէրին վի-
ճուտինի օրթատան գալտըրաճագ
վէ Թիւրքիայը եհնի պիր ճէննէթէ
թահվիլ իտէնէք վէ սաիր խիւլ-
եալարէ շուսաատէթէնճամ սէյա-
հաթըն նէթիճէսինէ ինթիզար օ-
լընմադտա ըտը. վէ պու սէպէպլէ
Ալմանիա իմբէրաթօրըն ալազլարը
ալթընա միլիոնլար սարֆ իտիլաի-

Իշթէ պու կիւն սէյահաթ իճրու
օլընտը պիթաի. իմբէրաթօր
բաթիթալթընա ալտէթ իթաի. ֆա-
գաթ սաատէթէնճամ նէթիճէ հու-
սուլա կէլմէտի. ագսի օլարագ կի-
րիտ գաթիէն էյաէն կիթաի, Թէ-
սալիանըն պահսը պիլէ կէշմէտի,
Մաքէտոնիա վէ Երմէնիտան մէ-
սէլէլէրի թէքրար էլէլէնմէկէ պաշ-
լանտը, վէ իլք պահարտա տէվ-
լէթլէր պու մէսէլէլէրի եհնիտէն
եհշիլ մասալար իւզրէրինէ գօյուպ
Սուլթանը մուհաքէմէյէ չէքէնէք-
լէլէրին տօգրուտան վէ եսիստ տօ-
լայըտան պիլտիթմէկէ պաշլատըլար.
Պու սէպէպլէ Երլուրտա վէ Պապը
Ալիտէ տիւլիւնճէլէր վէ թէլաշլար
հասըլ օլուպ, ֆէվզէլատէ մէճիւ-
լէր թօրլանմագտա, իսլահաթ
ճէտվէլէրի դալմէ տընմագտա
օլտըղընը թէլէկրաֆլար հէր իքի
կիւնտէ պիր պիլտիթիօրլար:

Վիլհէլմէ օլտն թապիլմ սէթալ-
թիֆտէն նաշի Բուս վէ Ֆրանսըզ
տէվէթլէրի նախօշ նազար իլէ
թիւրքլէրէ պագմագտա տըրլար.
Ֆագաթ էլան Վիլհէլմտէն պիր
մուհասէնաթ վէ պիր մէնֆաթ
էսէրի կէօրիւնմէտի. պու հիւ-
քիւմտար սէյահաթտան ալտէ-
թիւնտէ քէնտի թօրաղընա ալագ
պաստըղը սաաթտա «Թիւրքիտա
շու սէյահաթթմտան բէք չօզ մէն-
ֆաաթլար էլէ կէշիթէպիլտիկիմ.

տէն տօլայը զիյաաթսիլէ սէվիւնի-
յօրուճա տէտի. ֆագաթ թիւլքիա
քէնտիսինտէն նէ՝ մէնֆաթ կէօր-
տիւ, պուսու պիլէն հօզ. վէ տրսի
օլարագ պու սէյահաթթմտան տօլայը
Թիւրքիայա իրաա իտէն զարար-
լարը տաիլի շու հօլտա թաաաաա
իտէյօրլար.

1) Թիւրքիանըն զայիֆ օլտն
խաղիւնէսինէ պիր միլիոն լիւրայա
եաղըն մէստրիֆ օլընմաաը.

2) Բուս վէ Ֆրանսըզ տէվէթլէ-
լէրին Թիւրքիայա խուսուլմէթ ու
թաապիպաթընըն չիտտէթլէնմէսի-
3) Ալմանիայը մէնֆաթթէ-
րէսթլէրին Թիւրքիայա հիճրէթի
իլէ, եհրիլ էհալիւնի թիճարէթ
վէ վասըթաի թէայիսիւշիւնի էլ-
տէն գաբըլաճագը.

4) Վէ վագըթտան թէվէլիւտ
իտէնէք օլտն վասիթալարէ պու
եհնի միսաֆիլէրին սէրիայէլէրի
աիթթիպաղարը սալսինտէ եհրիլ
էհալիլի պիր գուրու էքմէք իշիւն
շալըշտըրուպ, մէսալիքին մէնապի
սէրվէթի էլտէ իտէնէքլէրի:

Իշթէ պու հագիդի մաղարաթ.
լարա մուգապիլ, չիմտիլք օրթա-
տա կէօրիւնէն մէնֆաթ նէ՝ օլտա
էյի տիր:

Սուլթանըն իմբէրաթօրա վէ
զէվէսինէ վէ մայէթլէրինէ վէր-
միշ օլտըղը զիգըլմէթ հէտիլէլէրի
մուգապիլ իքի տանէմ (արճան),
պիր տաա (գուապլան) վէ պիր գաշ
թապիթի տընտը. իմբէրաթօրըն
կէշտիկի մուհէլէլտէ էհալիւնի,
մանաթթըրլարըն վէ խանէտան
գաթլարըն վէրմիշ օլտըղլարը զըլ-
մէթտար պէրկիւլարլարա մուգա-
պիլ, Ալման հիւքիւմտարլարըն նէ՝
վէրսէլէր պէկէնիլիսինիլ. քէնտի
ֆօթօկրաֆլարընը, պաղըսընա պի-
րէր ֆրանգ վէ պաղըսընա «զէն-
կին պալաշիշի» տէնիլտիկի կիպի,
«մէնուլըն» Եամ թարաֆընտա
իմբէրաթօր պիր Արապըն եէքեա.
նէ սէրվէթի օլտն պիր ալթընա
պէյէնմիշ օլտըղընտան, Արապ ա.

նը Վիլհէլմէ հէտիլէ իտէր. իմբէ-
րաթօր իտէ օնա մուգապիլ պիր
եիւզիւք վէրիլ. ալթ իտէր 400-
500 լիւրա, եիւզիւք իտէր 4-5 լի-
ւա. նէ՝ կիւպէլ թիճարէթ.
Պաշգաթ, մաֆիշ.

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Շարգ շրմէնտըֆէր գուճրանեա-
սընըն Պուլկարիա տալիլիտէ օ-
լտն շրմէնտըֆէրլէրի հէր պիր ա-
լէթ, էտէվաթլէրի պէրապէր, Պէ-
լօվա սթապիթընտան սինօրա,
(Սաթաֆա բաշալա 2 քիւօմէթրօ
զալարագ) վէ Թըրնօվա Սէյմէն-
աէն Եանպօլա գուտար, հանի
309 1/2 քիւօմէթրօ ուզուլըգտա
օլտն խաթթը Պուլկարիա հիւ-
քիւմէթի 24,850000 ֆրանգա մու-
գապիլ սաթըն ալթը վէ մուգա-
վէլէնմէ իմպլանմը օլտըղընը
Միլի նամ Բէսմի կապէթա եազ-
մըլ տըր:

Պու մուգապլէլէ մուճէպիւնէ մէզ-
քիւլ գուճրանեա 1872տէ Թիւր-
քիա իլէ ազա օլընան զօթթուրա-
թընտան միւթէպագը 59 սէնէ-
լիք հէր հուգուգընը Պուլկարիա-
յա թէրք իտէյօր: Պու պապտէ
Պապը Ալիին իճապէթի տալի
փիտրվար 1է գաաա իսթիհաալ
օլընաճագ տըր. ագսի հալիտէ
մուգապլէլէ հիւքիւմսիլ վէ հէր
էյի քէնտի հալիտէ գալաճագ
տըր:

Եհնի թէլէսի օլընմըլ օլտն
«Պուլկարիա չէքէր գուճրանեա-
սընըն Սօֆիտաա ինշա իթմիշ
օլտըլը իլք շէքէր ֆապրիգաաը
պիր ալտան պէրու իլլէմէքտէ օ-
լուպ, պու ճուճա էրթէթի կիւնի
Բէսմի քիւշաա ալիլըն իճրաաըն-
տա խէիւմէթլու Ռէլիա հազ-
լէթլէրի վէ միլիթթլէրի վէ մէ-
պուսլար վէ պուլկար Բուհանիլէր
վէ մուհարիլլէր վէ սալիլ. զէ-
վաթը գէրամ հազըր պուլընմըլ
լար տըր:

Սօֆիանըն զապթիլէ նէղա-
րէթի թարաֆընտան նոյմընը 19
թարէլիլի պիր իլաննամէի Բէսմի
բաղար վէ Եօրթու կիւնիլէր իշիւն
տիւքեանլարըն ալթըլաաը խուսու-
սընա պէրվէճհի ալթի իլանը էմր
իթմիշ տիր:

Էքմէքէի, էճգաճը, լօգանթա,
գաաապ, պաղալ, պէրպէր, գահ-
վէ, մէյիսինէ, օթէլ վէ թաթլըճը
եախօա շէքէրճի տիւքեանլարըն
տան մաաաա ալիլէր հէր պիր տիւ-
քեան վէ մաղապլար քիլիսէ, հիւ-
քիւմէթ վէ միլիլի Եօրթուլարընտա
ազշաճա գաաաը գաալը օլաճագ-
լար, հանի Զաաիկին իւշ կիւնիւ-
վէ Համբարճուճ վէ Հոգեգալուստ
կիւնիլէրինտէն մաաաա, Յունվար
6 տա, վիտը. 2, 14 վէ 19 տա.
Մարտ 25տէ. Մայիս 2, 11 վէ
18տէ. Օգոստոս 2, 6 վէ 15 տէ,
Սեպ. 8 վէ 14 տէ. Նոյ. 21 տէ.
Դեկ. 25, 26 վէ 27 տէ (օրթօտօքս-
լարըն Ս. Ծնունդ կիւնիլէրի): Տի-
կէր հիւքիւմէթ Եօրթուլարընտա
իսէ, քիլիսէտէն չըգանա գաաաը,
եանի սապահ սաաթ 11է տէկին,
ուճուճէն տիւքեանլար գաալը օ-
լաճագլար տըր, հանի Եօգարտա
թաաաաա օլընան էքմէքէի, էճգաճը
վէ սալիլ տիւքեանլար տալի 11է
գաաաը գաաաաճագ:

Միւսթիմանլար իսէ՝ եհնի սէնէ-
տէն, Ս. Ծնունդըն վէ Զաաիկին
իլք կիւնիլէրինտէն վէ Ռէլիսէ ա-
լիտ Եօրթուլարտան վէ Պուլկարի-
անըն խէլաաը կիւնիլէտէն մաաաա
տիկէր Եօրթուլարտա տիւքեանլա-
րըն աշալա մէկըն տըրլար:

ՄԻԻԹԵՆԵՎ ՎԻԷ

—Ալաֆրանկա դէկտ. 15տէ, հանի
եարըն՝ Ռէլիա Եօրթուլարի կիրիտէ վասըլ
օլաճագը պէլէնիլիօր:

—Կիրիլիլի միւսթիմանլար ուճուճի
պիր մահէր իլէ աաաաըն իսկիլթէրա-
աան հիմայէ օլընմաաըն իսթիհաալ
իթմէքտէ իսկէրաէ, իսկիլիլ զօնսօ-
լօսը իսլամլարըն իսթիսանմէլէրինի
գապուլ իթմէթիշ տիր:

—Իսկիլթէրա տէվէթի թէհաթաթ-
լէ Զրաաաղլարա մաաաաաը թէրք իթ-
աիրաթէտէն սօնրա, չիմաի Զրաաաաըն
տաթլըղընը դաղանմայա չալըլօր:

—Պուլկարիա մալիլէ նազըրը էլէկվճ
Վիլհէլմաա պուլընըպ, իսթիլըպ ի-
շիւն 6 0/0 ֆայիլէ Ալմանիա, Աւս-
տրիա վէ Զրաաաղլար պանպարընտան
սուհուլթլէ էլաէ իթմիշ տիր:

—Ալմանիա իմբէրաթօրը գուլվէի
աաքէրիլէսինի արթըրմագ իլիւն եհնի
պիր ճէտվէլ հաղըլաճը վէ անըն իճ-
րաաըն իտաաա իթմէքտէ տիր:

Отговорникъ М. Сконовъ
Печатница "Взаимность"—Варна

ВСЪКОЙ ВТОРОЙ ЛОЗЪ ПЕЧЕЛИ

ПЕЧАЛБИ САМО ВЪ БРОЙ

ПЪРВА ОТЪ ДЪРЖАВАТА ПРИЕТА И ГАРАНТИРАНА

БЪЛГАРСКА КЛАССНА ЛОТАРИЯ

ПЪРВО ГОЛЪМО ПУБЛИЧНО ТЪГЛЕНИЕ СЪ ПЕЧАЛБИ ВЪ СОФИЯ НА 10-Й ДЕКЕМВРИЙ Т. Г.

25000 парични печалби въ цѣла стойность отъ Четири милиони 526,000 л. зл.

НАЙ-ГОЛЪМАТА ПЕЧАЛБА
ВЪ НАЙ-ЩАСТЛИВЪ СЛУЧАЙ: Половинъ милионъ—500000 лева въ злато

НИЙ ПРЕПОРАЧВАМЕ И ПРАЩАМЕ СЪЩО ВЪ СТРАНА СРЪЩУ БРОЙ.

ОРИГИНАЛНИ ЛОЗОВЕ НА ОФИЦИАЛНИ ЦѢНИ: ЦѢЛИ НА 10 ЛЕВА ЗЛ., ПОЛОВИНА НА 5 Л. ЗЛ., ЧЕТВЪРТЪ 2.50 Л. ЗЛ., ЕДНА ОСМА 1.25 Л. ЗЛ.

ОСКАРЪ БРАЙЕРЪ & С^К ГЛ. КОЛЕКТОРИ

РУССЕ, ПЛОЩАДЪ ЦАРЬ БОРИСЪ.
АДРЕССЪ ЗА ТЕЛЕГРАММИ: „БРАЙЕРБАНКЪ“, РУССЕ.
ТЕЛЕФОНЪ № 43

СОФИЯ, ТЪРГОВСКА УЛИЦА № 4.
АДРЕССЪ ЗА ТЕЛЕГРАММИ: „БРАЙЕРБАНКЪ“, СОФИЯ.
ТЕЛЕФОНЪ № 43